

Književnost.

Slovenska književnost.

Zgodovina župnij in zvonov v dekaniji Radolice. Spisal Jožef Lavtižar, duhovnik Ljubljanske škofije. V Ljubljani 1897. Založil pisatelj. Tiskala R. Miličeva tiskarna. 8°. Str. 148. Cena 80 kr. — Zopet lepo domoznansko delo. Sicer so zanimali našega gospoda pisatelja v prvi vrsti zvonovi radoliške dekanije, katere je tudi natanko popisal, toda poleg zvonov je na kratko opisal tudi vse župnije in cerkve, da ne bi bila knjižica le presuhoparna. In vsemu spisu je dal tudi splošni in uvodni del o zvonovih v občeh, kar je za bralca jako zanimivo: zgodovina zvonov, znamenja, vlivanje in deli zvonov, glas in teža, melodija in harmonija in posvečevanje zvonov. — Četudi imamo že lepo zbirko knjižic o kranjskih župnijah, vendar je naša knjižica po svojem predmetu prva te vrste, zato bo pa marsikoga ganila, da bo jednako preiskoval in tudi zapisoval. Vsakdo vé, da naš narod neizrekljivo ljubi lepo zvonjenje in zato ima tudi zvon za nazarjanje narodovo velik pomen. — Kakor smo mi to knjigo brali in brali z veseljem, tako jo bodo tudi drugi, in zato jo vneto priporočamo. Gospodu pisatelju pa izražamo željo, naj bi nadaljeval to domovinsko delo v slavo sv. Cerkve. Opozarjamo gledé na jezik samo na to, da ne pravimo „V dekaniji Radolice“, ampak „v dekaniji radoliški“ ali „v dekaniji Radolici“, po priliki kakor: „Grem v mesto Ljubljano“ ne pa: „v mesto Ljubljana“. Sv.

Slovensko-amerikanski koledar za leto 1898. Izdalo in založilo uredništvo „Glas Naroda“. Četrti letnik. New-York. Tiskala tiskarna „Glas Naroda“, 109 Greenwich Street. 8°. Str. 86. — Koledar je dobro založen s povestmi in z dobrimi stvarmi za zabavo in šalo. Častno je, da stojé naši rojaki v Ameriki na svojih nogah.

Ročni kažipot po Goriškem, Trstu in Istri za 1898. Uredil Josip Krmpotič. IV. letnik. Cena 40 kr. Trdo vezan 60 kr. (S pošto 5 kr. več.) V Gorici. Tiskala in založila „Goriška Tiskarna“ A. Gaberšček. 1897. 16°. Str. 99. — Knjižica podaje vse urade in obrte v krajih omenjenih deželá, kolikor moremo soditi, jako točno in natančno, zato je pa za svoj namen jako porabna. Kako prav bi bilo, da bi imeli tudi za Kranjsko kaj jednekega! Oblika naše knjižice je prav ročna.

Knjižnica za mladino. Ustanovila „Zaveza slovenskih učiteljskih društev.“ Snopič 6—7. Ra z n e p r i p o v e d k e. Str. 159. Cena 40 nv. — Vsebina tega snopiča je različna. Mimo pripovedk se nahajajo

v njem tudi pravljice, prevedene iz češčine. — V prvi pripovedki „Dedov srd“ (češki spis. Eliška Krasnohorská, poslovenil S. G. ml.) nam odlična češka pisateljica pripoveduje o jezi nekega trmoglavega starca do svoje hčere, o kateri je vedno mislil, da ga ne ljubi, ker mu ni hitro sporočila o njegovem sinu Filipu, kateri je bil l. 1859. v vojski ranjen; po vrnitvi sinovi se starček zopet spravi s hčerjo. — Nato sledi pet prav mičnih pravljic, namreč: „Tri rože“ (sp. Bogomila Klimšova, poslovenil S. Pomolov); „Marjetica in kopriva“ (češki sp. Eliška Krasnohorská, poslovenil S. G. ml.); „Kraljevič Častiboj“ (sp. Bogomila Klimšova, poslovenil S. Pomolov); boj za čast svojega očeta); „Dediči“ (sp. Bogomila Klimšova, poslovenil S. Pomolov); „Mlinar in veter“ (sp. Bogomila Klimšova, poslovenil Simon Pomolov). Na koncu je povestica: „Kakoršno posojilo, tako vračilo“ (prirenil Št. Zaleski), z naukom, naj se sosedje v vsaki sili podpirajo. — Ves snopič se lahko čita in je pripraven za mladino.

Snopič 9. Plemenita srca. Povest za mladino. Češki spisal Karol I. Zákoucký. Poslovenil S. G. ml. Str. 103. Cena 20 nov. — Ta snopič obsega daljšo, res plemenito in poučljivo povest za mladino. Pisatelj nas namreč seznanja z nekim bogatim tvorničarjem Matevcem in z njegovo ženo. Bil je pobožen in usmiljen. Bog mu je podaril dva otroka, Alenko in Vojteha; vzel je pa Matevec k sebi še Jaroslava, sina svojega brata. Vse tri je jako ljubil. Ker se je ta trojica vedno dobro védla doma in v šoli, šel je o počitnicah z njimi na pot proti tužnemu Korotanu. Med potovanjem s Češkega so otroci veliko vedeli povedati o zgodovini Slovencev in o koroški usodi. Dospevši na Koroško so obhodili Celovec in Beljak, ogledali si njuno lego in znamenitosti. Iz Beljaka so šli na goro Dobrač, ogledali si krasno okolico, oče pa jim je pripovedoval o različnih planinskih stvaréh. Prišli so blizu rudnika Plajberga. Tu so došli ubogega in siromašnega dvanajstletnega fanta, katerega se je Matevec usmilil in ga s seboj vzel; imenoval se je Štefan Labuga. Doma je sklenil s svojo ženo priskrbeti dobro in srečno prihodnost ne samo svojemu sinu, ampak tudi obema rejčenkoma. Ker pa ni imel vedno sreče s podjetjem, se je Matevec zelo zadolžil, in na zadnje mu je še tovarna pogorela. Oče in mati sta zbolela, rejenca pa, ko sta zvedela o nesreči svojega velikega dobrotnika, sta prihitela na pomoč, Jaroslav z izkušenim zdravnikom, Štefan pa je poplačal dolgove in tako pomagal dobrotniku zopet na noge. Štefana je nato gospodar imenoval delovodjo v tvornici, Jaroslav pa se je nastanil tam kot zdravnik. Tako so se vsi zopet skupaj veselili svoje sreče.